

สารบัญ

คำย่อ	9
1. บทนำ	12
1.1 วัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมายของคู่มือ	12
1.2 โครงสร้างของคู่มือ	13
1.3 ทำไมจึงต้องมีการปรับปรุงคู่มือขึ้นใหม่	13
1.4 กระบวนการพัฒนาคู่มือฉบับปรับปรุง	14
2. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับเพศวิถีศึกษา	16
2.1 เพศวิถีศึกษาคืออะไร	16
2.2 ข้อควรคำนึงอื่น ๆ สำหรับวิชาเพศวิถีศึกษาซึ่งมีวิวัฒนาการอยู่ตลอดเวลา	18
3. สุขภาพและสุขภาวะของเยาวชน	22
3.1 สุขภาพทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์ของเด็กและเยาวชน	22
3.2 ปัจจัยหลักอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อสุขภาพและสุขภาวะของเด็กและเยาวชน แต่สามารถแก้ไขได้ด้วยเพศวิถีศึกษา	24
3.3 ความจำเป็นเฉพาะเกี่ยวกับสุขภาพทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์ และประเด็นอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อเด็กและเยาวชนที่เป็นประชากรกลุ่มย่อย	25
4. หลักฐานสนับสนุนเพศวิถีศึกษา	28
4.1 บทนำ	28
4.2 ข้อสรุปหลักจากการทบทวนหลักฐาน	28
4.3 ข้อจำกัดของการทบทวนหลักฐาน	30
4.4 ในอนาคตจำเป็นต้องหาหลักฐานอะไรเพิ่มเติมอีกบ้าง	31
5. แนวคิดหลัก หัวข้อ และวัตถุประสงค์การเรียนรู้	34
5.1 เป้าหมาย กลุ่มอายุ และโครงสร้าง	34
5.2 ภาพรวมของแนวคิดหลัก หัวข้อ และวัตถุประสงค์การเรียนรู้	36
แนวคิดหลักที่ 1 ความสัมพันธ์	37
แนวคิดหลักที่ 2 ค่านิยม สิทธิ วัฒนธรรม และเพศวิถี	45
แนวคิดหลักที่ 3 ความเข้าใจเกี่ยวกับเพศสภาวะ	49
แนวคิดหลักที่ 4 ความรุนแรง และการใช้ชีวิตอย่างปลอดภัย	54
แนวคิดหลักที่ 5 ทักษะเพื่อสุขภาพและสุขภาวะ	60

แนวคิดหลักที่ 6 ร่างกายมนุษย์และการพัฒนาการ.....	66
แนวคิดหลักที่ 7 เพศวิถีและพฤติกรรมทางเพศ	71
แนวคิดหลักที่ 8 สุขภาพทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์.....	75

6. การสร้างแรงสนับสนุนและการวางแผนเพื่อดำเนินการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษา.....84

6.1 การเสริมสร้างความมุ่งมั่นในการจัดการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษา	84
6.2 การสนับสนุนการวางแผนและดำเนินการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษา	89

7. การเรียนการสอนเพศวิถีศึกษาที่มีประสิทธิภาพ.....93

7.1 บทนำ.....	93
7.2 คุณลักษณะของการพัฒนาหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ.....	93
7.3 การออกแบบและดำเนินการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษา	97
7.4 การติดตามและประเมินผลการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษา	101
7.5 การขยายผลการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษา	102

8. เอกสารอ้างอิง..... 106

9. อภิธานศัพท์..... 118

10. ภาคผนวก..... 122

ภาคผนวก 1 ข้อตกลง ตราสาร และมาตรฐานระหว่างประเทศเกี่ยวกับเพศวิถีศึกษา	122
ภาคผนวก 2 รายชื่อคณะที่ปรึกษาเพศวิถีศึกษา พ.ศ. 2559-2560	130
ภาคผนวก 3 รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมหารือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและคณะที่ปรึกษา.....	131
ภาคผนวก 4 เกณฑ์ในการคัดเลือกงานวิจัยด้านการประเมินผลและวิธีการทบทวนงานวิจัย.....	133
ภาคผนวก 5 ส่วนหนึ่งของงานวิจัยที่อ้างอิงในการทบทวนหลักฐาน พ.ศ. 2559.....	136
ภาคผนวก 6 รายชื่อผู้ที่ได้รับการติดต่อและผู้ให้ข้อมูลหลักที่ช่วยในการปรับปรุงแนวคิดหลัก หัวข้อ และวัตถุประสงค์การเรียนรู้ พ.ศ. 2560	141
ภาคผนวก 7 บรรณานุกรมของเอกสารอ้างอิงและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการปรับปรุงแนวคิดหลัก หัวข้อ และวัตถุประสงค์การเรียนรู้ พ.ศ. 2560	142
ภาคผนวก 8 ตัวชี้วัดสำหรับการติดตามประเมินการเรียนการสอนเอชไอวีและเพศวิถีศึกษาโดยเน้นทักษะชีวิต.....	147

รายการตารางและกล่องข้อความ

ตาราง

ตาราง 1 ลักษณะสำคัญของการทบทวนหลักฐาน พ.ศ. 2551 และ 2559	30
ตาราง 2 ข้อจำกัดของการทบทวนหลักฐาน.....	31
ตาราง 3 ข้อกังวลที่พบบ่อยเกี่ยวกับเพศวิถึศึกษา.....	86
ตาราง 4 คุณลักษณะของหลักสูตรเพศวิถึศึกษาที่มีประสิทธิภาพ.....	197
ตาราง 5 ข้อคำนึงในการพิจารณาว่าจะสอนเพศวิถึศึกษาแบบเป็นเอกเทศหรือแบบบูรณาการ	198
ตาราง 6 การออกแบบและดำเนินการเรียนการสอนเพศวิถึศึกษา.....	100
ตาราง 7 ตัวชี้วัดที่เสนอให้ใช้ในระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา (Education Management Information System – EMIS) ของประเทศเพื่อวัดคุณภาพ ความครบถ้วนรอบด้าน และความครอบคลุมของการศึกษาเกี่ยวกับเอชไอวีและเพศวิถึที่เน้นทักษะชีวิต.....	101

กล่องข้อความ

กล่องข้อความ 1 กรอบแนวคิดเพศวิถึในเพศวิถึศึกษา.....	17
กล่องข้อความ 2 ตัวอย่างมาตรฐานและข้อตกลงระหว่างประเทศของรัฐสมาชิกองค์การสหประชาชาติเกี่ยวกับเพศวิถึศึกษา	85
กล่องข้อความ 3 การมีส่วนร่วมของเยาวชนในการขับเคลื่อนให้มีการเรียนการสอนเพศวิถึศึกษา.....	89
กล่องข้อความ 4 หลักสำคัญ 10 ประการของ UNESCO ในการขยายผลเพศวิถึศึกษา.....	102

สำหรับเพื่อการศึกษารายละเอียดและการอ้างอิงเท่านั้น
 For educational use and reference only